

Jeseníček

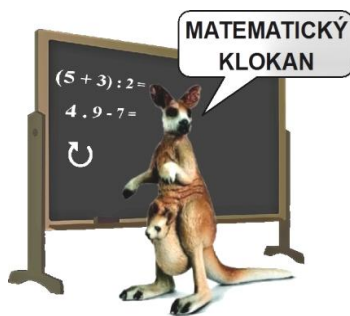
The background of the top section is a stylized illustration of a forest. It features several tall, dark green evergreen trees with brown trunks. In the background, there are blue mountains with white snow on their peaks. The sky is a light blue. The text 'Jeseníček' is written in a green, bubbly font at the top.

č. 16
2016-2017

Ročník
42

duben - měsíc lesů

The bottom section of the image features a faded version of the forest illustration from the top section, showing the same evergreen trees and mountains in a lighter, less saturated color.

MATEMATICKÝ KLOKAN 2017

S 24 úlohami soutěže MATEMATICKÝ KLOKAN se žáci naší školy popasovali v pátek **17. března**. Tentokrát se zapojili pouze ti, kteří měli o účast v soutěži opravdový zájem. V následujících tabulkách se seznámíme s nejlepšími řešiteli v jednotlivých kategoriích:

CVRČEK: 2. – 3. třída		
JMÉNO	TŘ.	BODY
1. Natálie Kuncová	3.	53
2. Marek Měchura	2.	48
3. Miluše Vachtlová	3.	45

KLOKÁNEK: 4. a 5. třída		
JMÉNO	TŘ.	BODY
1. Jakub Sivák	5.	80
2. Antonín Vachtl	5.	72
3. Vanesa Rezanková	4.	62
3. Matěj Mour	5.	

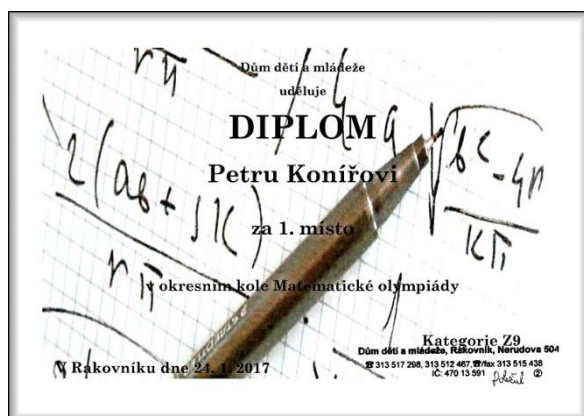
BENJAMÍN: 6. – 7. třída		
JMÉNO	TŘ.	BODY
1. Tran Sy Nguyen	7.	77
2. Dominik Prchal	6.	72
3. Petr Jankura	6.	67

KADET: 8. – 9. třída		
JMÉNO	TŘ.	BODY
1. Michal Bešík	9.	87
2. Petr Koníř	9.	74
3. Dominika Prágerová	9.	60

POZNÁMKA:

V kategorii KADET, v níž v rámci okresu Rakovník soutěžilo 356 žáků, se Michal Bešík dostal do první desítky nejlepších řešitelů (7. – 9. místo). Blahopřejeme!

KRAJSKÉ KOLO MATEMATICKÉ OLYMPIÁDY

Krajské kolo matematické olympiády kategorie Z9 se konalo v úterý **21. března 2017** v ZŠ Chaplinovo nám. 1, Praha 5 – Barrandov. Na zhruba osm desítek úspěšných řešitelů okresních kol (z Rakovnícka jsme přijeli jen dva) zde čekaly čtyři obtížné úlohy, na jejichž vyřešení byla určena časová dotace 4 hodiny. Kalkulačky nebyly povoleny. Výsledky zatím nejsou známy, ale z toho, co jsem spočítal, soudím, že bych mohl dosáhnout na relativně dobré umístění.

Napsal Petr Koníř, IX. třída

REGIONÁLNÍ KOLO SOUTĚŽE MLADÍ LIDÉ V EVROPSKÝCH LESÍCH

Mladí lidé v evropských lesích (YPEF) je znalostní soutěž tříčlenných týmů zaměřená na žáky 6. – 9. tříd základních škol a žáky středních škol. Jeho 7. ročníku se ve čtvrtek **23. 3. 2017** zúčastnila i trojice žáků z naší školy ve složení Julča Rácová, Dan Mottl a já (Veronika Končeková). Spolu s námi cestovala paní učitelka Knappová.

Soutěž YPEF se konala v budově Lesnické a dřevařské fakulty ČZU v Praze. Čekalo nás sice nepříjemné brzké vstávání, ale zvědavost překonávala únavu. V pět hodin ráno jsme vyjeli z Jesenice na Rakovník, kde po přestupu na jiný vlak pokračovala naše cesta do Prahy. Měli jsme v plánu dojet tímto spojem až do hlavního města, jenže paní průvodčí nám poradila, že když v Kladně přestoupíme na jiný vlak, budeme v Praze o ¾ hodiny dříve. V Kladně jsme tedy přestoupili do zcela zaplněného vagónu (celou cestu jsme stáli), ale účel byl splněn.

Konečně Praha! Pěšky jsme došli na zastávku Dejvická a využili služeb MHD. Odtud už cesta vedla přímo do městské části Suchdol, kde má fakulta své sídlo. Když jsme dorazili do budovy, mimochodem jako první skupina, nabídli nám pořadatelé občerstvení a rozdali nám psací potřeby a blok. Usadili jsme se a čekali, až přijdou i ostatní soutěžící. Nakonec se sešlo 24 tříčlenných týmů.

Soutěž začala ve čtvrt na deset teoretickou částí. Poté následovala praktická část, poznávačka, ale vše se nám zdálo docela lehké. Po absolvování poznávačky jsme dostali bagetu, abychom se trochu posilnili a občerstvili. Celá soutěž byla skvěle připravená, prostředí úžasné a lidé milí. Ve čtvrt na dvě se vyhlášovaly výsledky. I když jsme se neumístili na „medailových“ pozicích, byla to pro nás skvělá zkušenost a příští rok to zkusíme znovu. Nicméně celkové 9. místo (27,25 bodu) není zase tak špatné, uvážíme-li, že se před nás dostali jen žáci z gymnázií. Všechny základní školy zůstaly za námi.

Cestu domů jsme si samozřejmě užili stejně jako jízdu do Prahy, i když nás do Rakovníka odvezl autobus. V Rakovníku jsme přestoupili na vlak do Jesenice, a přestože jsme nic nevyhráli, těší nás pocit z nádherného výletu a spousta krásných zážitků

Napsala Veronika Končerková, VIII. třída

SERIÁL: OSVĚTIM - KONEČNÁ STANICE

Díl 12.

Život v táboře

Osvětim byla vybudována s jediným cílem – **co nejdřív vězně zlikvidovat a přitom je maximálně ekonomicky využít**. Tomu odpovídaly poměry v táboře, kdy vězni doslova živořili ze dne na den.

Podmínky byly pro uvězněné - jedním slovem - nepředstavitelné. Lidé trpěli hladem, zimou a nemocemi, šest dní v týdnu byli nuceni vykonávat otrockou práci, neexistovala žádná hygiena. Prádlo se měnilo po několika týdnech nebo měsících a vězni neměli možnost si ho vyprat, což způsobovalo epidemie tyfu a svrabu. K tomu ještě musíme připočíst časté popravy, tresty a sadistické pokusy nacistických

lékařů. Ostatně „*uvítací*“ proslov 1. vedoucího tábora ochranné vazby SS-hauptsturmführera Karla Fritzsche byl více než výmluvný: „*Nepřišli jste sem do sanatoria, ale do německého koncentračního tábora, z něhož existuje jediná cesta ven: komínem krematoria. Komu se to nelíbí, ten může rovnou naběhnout na dráty. Pokud jsou v transportu Židé, pak mají právo žít dva týdny, kněží měsíc, všichni ostatní tři měsíce.*“

Největší naději na přežití měl mladý, zdravý a svobodný člověk (neměl starost o další členy rodiny), který dokázal žít ze dne na den. Musel mít i velkou dávku štěstí. V některých případech, jak vzpomínali přeživší, o životě a smrti rozhodovala čirá náhoda. Pokud chtěl vězeň zvýšit svou šanci, nesměl být nápadný, vyčnívat z řady. Nejvýhodnější bylo být užitečný jednomu určitému Němci, který pak do určité míry nad vězněm držel ochrannou ruku. A. Lepkowski k tomu říká: „*Kdo chtěl přežít, nesměl v žádném případě z masy vězňů přečnívat nebo být nápadný. První a nejdůležitější pravidlo, které se musel naučit, znělo: Drž se vždy uprostřed. Nestůj na straně, na straně budeš totiž určitě zbit.*“ A J. Apostolová-Staniszevská dodává: „*Tak jako každá hodina v táboře přinášela naprosto neočekávané události, mohl mít každý čin, každý krok, každé věžňovo rozhodnutí katastrofální následky. Co bylo například platné, když jste byli v dobré tělesné formě, když vás houfec „čísel“, která esesáci hnali do baráku, ušlapal k smrti, nebo když vás u vchodu ubili kvůli špatně zapnuté blůze. Tábor od nás vyžadoval neustále improvizovat, opírat se spíše o pocity a intuici než o rozumem odhadnuté premisy. Navíc vyžadoval neustálou bdělost, aby vás nemohlo pokud možno nic překvapit. Také vyžadoval etickou úroveň, abyste při vši snaze udělat z vás zvířata neztratili to, co dělá člověka člověkem.*“

Aby člověk co nejdéle žil, musel být také trochu sobec, jak tvrdí bývalý člen Sonderkommanda Shlomo Venezia v knize *V pekle plynových komor*: „Solidarita byla přepych, který si mohl dovolit jenom málokdo. Sousto, které jste dali někomu jinému, jste si utrhovali od úst sami sobě... Je důležité napsat, že jsme neměli na výběr. Kdo se vzpíral, dostal okamžitě kulku do týla. Pro Němce to nebyla žádná věda. Deset jich zabili, a přišlo padesát dalších. Pro nás bylo důležité přežít, mít co jíst... Nebylo žádné východisko. Pro nikoho. A navíc – naše mozky už nedokázaly uvažovat a myslet na to, co se děje... Stali se z nás roboti. Dnes se mi často stává, že se sám sebe ptám: Co bych dělal, kdyby přinutili zabít i mě? Co bych udělal? Nevím. Odmítl bych, i kdybych věděl, že mě za to na místě zabijí?“

Ubikace

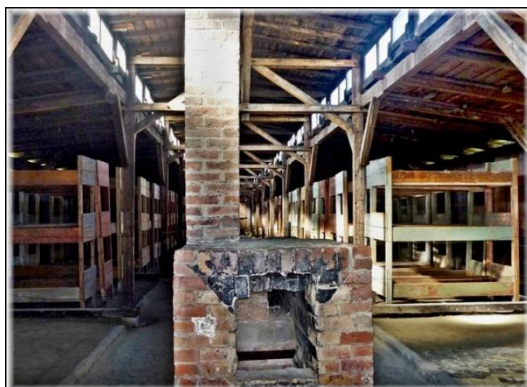
V Osvětimi I. byli vězni namačkáni do patrových zděných baráků – v sále o kapacitě 40 – 50 osob se jich tísnilo až 200. První transporty měly na spaní k dispozici pouze slámu na betonové podlaze a teprve později lidé spali na třípatrových palandách na slamnících, přikryti kusy špinavých a roztrhaných pokrývek. Trochu lepší podmínky měli vězeňští funkcionáři, kteří obývali samostatné místnosti.

V Březince sloužily jako ubikace zděné a dřevěné baráky, které byly postaveny

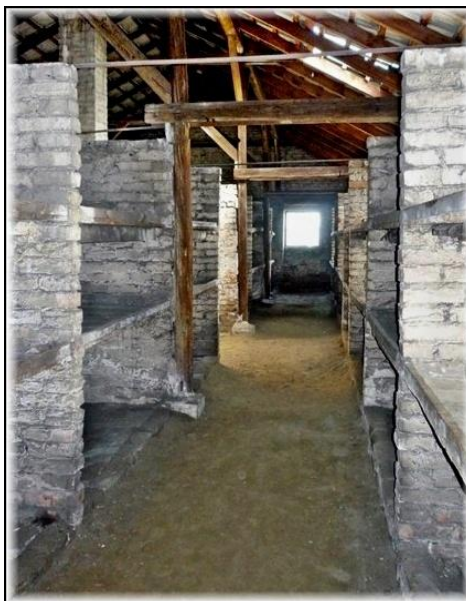

bez základů, přímo na bahnité půdě. Uvnitř se nacházely třípatrové palandy, kde se na každém „lůžku“ tísnilo minimálně pět lidí (každý měl pro spánek prostor menší než 1 m²). Nahoře vězni mrzli (rozbitá okna), dole spali na shnilých slamnících, přikryti rozedranými dekami, v bahně a výkalech. Baráky byly bez světla, vody a topení, jedinou ochranou bylo tělesné teplo souseda; všude se hemžily vši a krysy. Česká židovská lékařka popisuje nemocniční blok takto:

„Byly tam světnice s třípatrovými palandami, železnými postelemi, na těch nebyly matrace, slamníky, a hrozné bylo, že tam byly tisíce a tisíce blech. Za chvíli jsme byli těmi blechami celé černé.“

Pro vykonání potřeby nejprve sloužily díry venku, teprve později byly vybudovány latríny.

Strava

Množství jídla bylo přesně vypočítáno – příliš pro smrt, málo pro přežití. Energetická hodnota se pohybovala od 1 300 do 1 700 kalorií na 1 den a úplně chyběly bílkoviny a vitaminy. Snídaně se skládala z ½ litru „kávy“ nebo bylinkového čaje. K obědu vězeň dostal asi 1 litr bezmasé polévky ze shnilé zeleniny (řepa), v níž plavalo pár slupek brambor. Večer se nejčastěji vydávalo 300 – 350 g černého mazlavého chleba (z 25 % piliny), malé množství doplňků (20 g nekvalitního salámu nebo 30 g margarínu, popř. sýra) a bylinková tekutina či „káva“.

Kdo neměl misku, žádné jídlo nedostal. Proto ji vězni často nosili zavěšenou za provázek opasku, aby zabránili krádeži.

Vzpomínky přeživších na obrovský hlad a boj o každé sousto jsou až děsivé. „*Vůbec nevím, jestli jsem byl v Osvětimi opravdu smutný. Jediné, co jsme v táboře dělali, byl denní boj o chleba.*“ (Ch. Bachrich) „*Sanitární poměry byly velice špatné, mizerné možnosti mytí, moc lidí těsně vedle sebe, někdy jsme leželi na posteli i po třech, strava byla jediné tak na to, abychom přežili.*“ (F. Danimann) „*Když roztál sníh, vyrážely ze země první zelené lístky býlí, a my jsme každý den po nich pátrali. Jak jsme byli šťastní, když jsme je zahlédli, utrhli jsme je a celé hodiny mohli podržet v ústech a namlouvat si, že nám pomáhají zahnat hlad.*“ (R. Eliasová).

Výjimečné nebyly ani případy kanibalismu.

Mnozí lidé hrůzy tábora nedokázali dlouho snášet a raději spáchali sebevraždu.

ŠKOLNÍ KOLO BIOLOGICKÉ OLYMPIÁDY

Ve středu **29. 3. 2017** se konalo školní kolo biologické olympiády. Jako každý rok se sešlo více mladších žáků než starších. Starší přišli čtyři, mladších byl skoro dvojnásobek. První tři nejúspěšnější žáci z každé kategorie postupují do okresního kola.

Školní kolo začalo testem, který byl celkem obtížný, narozdíl od poznávačky. Celá soutěž však byla velmi pěkně připravená a já se docela těším na její okresní kolo.

Napsala Veronika Končerková, VIII. třída

NĚKTERÉ Z NEJVÍCE POUŽÍVANÝCH PLASTŮ

MONOMER	POLYMER	POUŽITÍ
ETHEN = ETHYLEN $\text{CH}_2 = \text{CH}_2$	POLYETHYLEN (PE) $\left[\text{CH}_2 - \text{CH}_2 \right]_n$	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vodoinstalační zařízení ➤ Lahve, nádoby, kanystry ➤ Sáčky a obaly
PROPEN = PROPYLEN $\begin{array}{c} \text{CH} = \text{CH}_2 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	POLYPROPYLEN (PP) $\left[\begin{array}{c} \text{CH} - \text{CH}_2 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array} \right]_n$	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdravotnické potřeby → Lze jej sterilizovat ➤ Elektroinstalace ➤ Fólie ➤ Textilní vlákna
CHLORETHEN = VINYLCHLORID $\begin{array}{c} \text{CH}_2 = \text{CH} \\ \\ \text{Cl} \end{array}$	POLYVINYLCHLORID (PVC) $\left[\begin{array}{c} \text{CH}_2 - \text{CH} \\ \\ \text{Cl} \end{array} \right]_n$	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vodoinstalační zařízení ➤ Trubky a hadice ➤ Části nábytku ➤ Podlahové krytiny ➤ Koženky ➤ Ubrusy ➤ Elektroizolace
STYREN $\begin{array}{c} \text{CH}_2 = \text{CH} \\ \\ \text{C}_6\text{H}_5 \end{array}$	POLYSTYREN (PS) $\left[\begin{array}{c} \text{CH}_2 - \text{CH} \\ \\ \text{C}_6\text{H}_5 \end{array} \right]_n$	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Drobné užitkové předměty ➤ Hračky ➤ Izolační materiál ➤ Nátěrové hmoty
METHYLMETHAKRYLÁT $\begin{array}{c} \text{COOCH}_3 \\ \\ \text{CH}_2 = \text{C} \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	POLYMETHYLMETHAKRYLÁT (PMMA) $\left[\begin{array}{c} \text{COOCH}_3 \\ \\ \text{CH}_2 - \text{C} \\ \\ \text{CH}_3 \end{array} \right]_n$	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Optický průmysl ➤ Okna dopravních prostředků → Plexisklo ➤ Bižuterie ➤ Zubní protézy
TETRAFLUORETHYLEN $\text{CF}_2 = \text{CF}_2$	POLYTETRAFLUORETHYLEN (PTFE) $\left[\text{CF}_2 - \text{CF}_2 \right]_n$	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Elektrotechnika ➤ Samomazná ložiska ➤ Lékařství ➤ Užitkové předměty → Teflon
VINYLCETÁT $\begin{array}{c} \text{CH}_2 = \text{CH} \\ \\ \text{OCOCH}_3 \end{array}$	POLYVINYLACETÁT $\left[\begin{array}{c} \text{CH}_2 - \text{CH} \\ \\ \text{OCOCH}_3 \end{array} \right]_n$	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lepidla ➤ Nátěrové hmoty ➤ Impregnace textilu a papíru

ČTENÁŘSKÁ SOUTĚŽ JESENÍČKU

1) OSOBNOSTI VĚDY

Právě před osmi lety začal v Jeseníčku (ročník 34, ŠR

2008 - 2009) vycházet seriál o osobnostech, jejichž jména jsou navždy spojena s rozvojem lidského poznání. Tehdy se na stránkách našeho školního časopisu objevili:

ŘEŠENÍ HÁDNEK Z ČÍSLA 15/2016-2017:

1.- PÁTRÁNÍ V NEMOCI

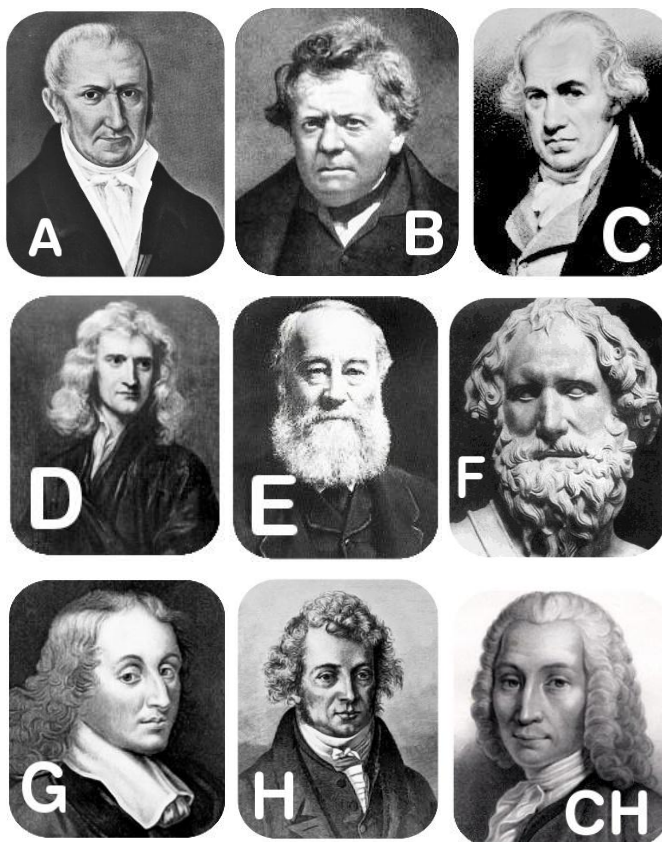
Vrahem byla Calova matka. Ona jediná z podezřelých mohla dělat těžké krátké kroky, které Perner slyšel u slečny Farmové. Nejspíš ji neměla ráda a nechtěla, aby si vzala Cala.

2.- LIDÉ NA CHODNÍKU

Oba napočítali stejný počet lidí. I když ten, který stál ve dveřích, počítal chodce v obou směrech, pak ten, který procházel sem a tam, jich dvakrát více potkal.

ISAAC NEWTON 8/2008-2009	JAMES P. JOULE 10/2008-2009	JAMES WATT 11/2008-2009
ANDERS CELSIUS 13/2008-2009	ARCHIMÉDES ZE SYRAKUS 14/2008-2009	BLAISE PASCAL 15/2008-2009
ALESSANDRO VOLTA 16/2008-2009	ANDRÉ M. AMPÈRE 17/2008-2009	GEORG SIMON OHM 18/2008-2009

Přiřaďte nyní tato jména ke správným fotografiím:

2) DOPLŇOVAČKA

Svržením atomové bomby na Hirošimu a Nagasaki překročil svět práh atomového věku. Došlo k naplnění vize Karla Čapka, který již o dvě desetiletí dříve předpověděl v románu ...(TAJENKA)... zneužití energie nevídané účinnosti.

1	2	3	4	5	6	7	8

1/ Schránka pro nebožtíka. 2/ Kostní dřeň. 3/ Hlavní město České republiky. 4/ Populární karetní hra. 5/ Strach. 6/ Součást kotelny. 7/ Zastřížené vlasy učesané do čela. 8/ Nejjednodušší uhlovodík (CH₄).

SOUTĚŽNÍ KUPON	JMÉNO	
	TŘÍDA	